

Fulltofta kyrka

55.8773, 13.6186

Kyrkan i Fulltofta, uppfördes i romansk stil troligen omkring 1160-1170 intill Fulltofta gård som då var biskopssäte. Kyrkans torn uppfördes dock först 1809, men det är möjligt att delar av ett äldre torn ingår i grundmurarna.

Valvmålningarna är från 1400-talet, som kanske är utförda av Lilla Harriemästarens skola. Målningarna överkalkades på 1500-talet, men när man kring 1910 gjorde en större renovering under ledning av arkitekt Theodor Wåhlin tog man åter fram målningarna. Taket höjdes då också för att kunna visa den medeltida sydportalen, som försågs med ny ekport, och resterna av norra portalen togs fram. Vid samma tillfälle tog man också fram ett medeltida fönster i korets norra vägg. Vid tiden för första världskriget försågs kyrkan med nya fönster som var högre än de tidigare.

I början av 1950-talet renoverades kyrka åter, nu under ledning av arkitekten Torsten Leon Nilsson.

Hans insatser var att ta bort stora delar av det som tillkommit under början av 1900-talet. Han tog även bort en del av 1700-talets tillägg, framförallt förändrade han portar och fönster vilket innebar att dörren på absiden mot öster togs bort och ersattes med ett fönster och en kolonettisch, som Theodor Wåhlin funnit 1907.

Ett fönster på absidens södra sida och en dörr på långhusets norra fasad sattes igen, samtidigt som absiden fick sitt nuvarande utvändiga utseende.

Kyrkan har även senare genomgått renoveringsarbeten.

Dopfunten i sandsten är från 1100-talet, men baldakinen över funten tillkom 1700 som en gåva från änkefru Anna Maria Cronacker på Fulltofta gård.

Renässansaltaret är enligt en inskrift på altarbordet tillverkat år 1636 "då Jakob Mikkelsen var kyrkoherde".

Altaruppsatsen tillverkades vid Jakob Krembergs verkstad, förmodligen på initiativ av kyrkans dåvarande patronus Morgens Morgensen Gyldenstjerne och hans hustru Sophie Rantzau, som då ägde Fulltofta gård.

Den vapensköld med ätten Trolles vapen som är placerad i uppsatsens mittfält är dock från tiden efter 1767 då ätten Trolle förvärvade Fulltofta gård och därmed patronatsrätten till kyrkan.

Predikstolen, ursprungligen en så kallad läktarpredikstol, är från slutet av 1500-talet. När man rev ett trappräcke återfann man en av de ursprungliga fyllningarna till läktarbröset. Denna pannå som nu åter är placerad i predikstolen har en text på danska.

På södra väggen hänger ett epitafium över den siste danske prästen i Fulltofta, Mads Jacobsen Wolf som var kyrkoherde här 1656 till 80.

Orgeln är byggd av Gebrüder Jehmlich, Dresden i dåvarande DDR år 1969. Fasaden till en äldre orgeln hittar vi uppsatta på södra väggen i vapenhuset.

Mellan båda pipverk finns epitafiet över krigskammarrådet Niclas Cronacker som sedan 1699 vilar tillsammans med sin maka Anna Maria i ett gravvalv under koret.

Sankta Magnildsfönstret bredvid predikstolen är en glasmålning utförd av Hugo Gelin 1936.

I fyra fält skildras huvuddragen ur historien om en av Skånes tre kvinnliga helgon, Sankta Magnhild av Fulltofta. De andra två var Sankta Sissela av Borrby och Sankta Tora av Torekov.

Sankta Magnhild av Fulltofta är den enda av dessa tre som man med säkerhet vet är en verklig historisk person. Hon levde i skarven mellan 1100- och 1200-talet, och enligt legenden var Sankta Magnhild en from kvinna från Benarp som botade sjuka och undervisade och tog hand om barn. Hon mördades av sin sonhustru med en pil. När hennes stoft flyttades satte kistbärarna ner kistan och vid platsen sprang en källa fram. Sedan begravningen skett i Fulltofta sades mirakler ha börjat ske vid Magnhilds grav, vilket ledde till att många vallfärdade till kyrkan. Så småningom gav biskopen order om att Magnhilds relikier skulle föra till Lunds domkyrka för skrinläggning.

Källor:

Pdf: "Fulltofta kyrka - tillgänglighetsanpassning". Malmö museer 2011. Helena Nilsson.

Pdf: Från Hörby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister